

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 11C/295/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213222307
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marie Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2016:2213222307.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Máriou Mészárosovou v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Pribinova 25, 810 11 Bratislava, proti žalovanému: F. J., Q.. XX.XX.XXXX, U. G. I. XXX/XX, XXX XX Š. Q. K., o zaplatenie 555,50 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietá.
Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou zo dňa 09.10.2013 domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by bol žalovaný zaviazaný k zaplateniu sumy 629,- eur s príslušenstvom (3,275% úrokom z omeškania ročne a náhradou trov konania) a zmluvnou pokutou 0,065 % denne. Žalobný nárok odôvodnil tým, že dňa 07.07.2010 so žalovaným uzavrel zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 480,- eur, žalovaný sa úver zaviazal splatiť v 36 splátkach po 27,25eur mesačne v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátok už pri splátke číslo 1, do času zosplatenia úveru zaplatil spolu 406,50 eur. Nárok na úrok z omeškania odôvodnil poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (OZ). Nárok na zmluvnú pokutu odôvodnil s poukazom na článok 14 ods. 1 zmluvy o revolvingovom úvere.

Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 06.11.2013, žalobe vyhovel v časti 73,50 eur s príslušenstvom, v tomto rozsahu je rozsudok dňom 03.12.2013 právoplatný. Zamietajúcu časť rozsudku napadol žalobca odvolaním. Odvolací súd v napadnutej časti rozsudok uznesením zo dňa 18.11.2015 zrušil, vec súdu vrátil na ďalšie konanie, najmä pre postup súdu odnímajúci účastníkom konania reálnu povinnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) nasledovne:

Konštatovanie, že vada konania vymedzená v práve odcitovanom ustanovení základného predpisu občianskeho procesného práva Slovenskej republiky (a inak aj ďalšia vada podľa § 221 ods.

11C/295/2013

1 písm. g/ O. s. p., spočívajúca v rozhodnutí vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (inak práva zaručeného v podmienkach tuzemského právneho poriadku okrem zákonov i článkom 46 a nasledujúcimi Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a tiež článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tohto inak uverejneného v prílohe oznámenia ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), patrí už k záverom ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu (v uvedenej súv. por. napr. uznesenia Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2008 č. k. 10Co/152/2008-37 a z 30. novembra 2010 sp. zn. 10Co/210/2010, prvé vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 18C/173/2007 a druhé vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10C/42/2008). I podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské

práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I ÚS 226/03) a aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu v podmienkach vnútroštátnej úpravy slovenského civilného procesu potom vymedzuje (na úrovni zákona) ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Korektným a i ústavne konformným výkladom takéhoto ustanovenia pritom treba dospieť k záveru, že s už uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia, konštatovania alebo závery bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto vyvedené. Ak povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu (ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka); porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma aj možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) - v rámci využitia prípadných riadnych alebo tiež mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá sama osebe nielen dôvod odvolania, ale zároveň i nevyhnutnosť rozhodnutia spôsobom predpokladaným ustanovením § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p..

Podľa názoru odvolacieho súdu potom nemôže byť vôbec predmetom akejkoľvek diskusie fakt, že práve opísanou vadou bol postihnutý i rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorý obsahuje vzájomne si odporujúce skutkové zistenia súdu, jeho odôvodnenie je nekonzistentné a zmätočné. Napr. na jednom mieste odôvodnenia rozsudku sa tvrdí, že nie je jednoznačné v akej výške boli poskytnuté finančné prostriedky a na rovnakej strane odôvodnenia o pár riadkov vyššie sa uvádza, že zo zmluvy aj žaloby vyplýva, že žalovanej bola vyplatená čiastka 480 eur a v ďalšom texte sa uvádza, že súd prvého stupňa mal za ustálené, že žalobkyňa poskytla žalovanej sumu 480 eur, z ktorej sumy vychádzal súd prvého stupňa aj pri výpočte vo vyhovujúcej časti veci samej. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že v zostávajúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a tu je nutné prisvedčiť odvolacej námietke o absencii výkladu pojmu dobré mravy v kontexte prejednávanej veci. Taktiež nie je jednoznačne zrejme z čoho vychádzal súd prvého stupňa pri svojom

11C/295/2013

závere, že pokiaľ žalobkyňa zmluvnú pokutu dojednala vo všeobecných obchodných podmienkach, nemožno ju žalobkyňu z dôvodu jej neplatnosti priznať. Možno sa len domnievať, že ako dôvod neplatnosti mal zrejme na mysli nepodpísanie podmienok účastníkmi. Rovnako absentuje akékoľvek odôvodnenie záveru, že úverová zmluva tak ako je koncipovaná je nepresná, nedostatočne určitá a pre spotrebiteľa je nezrozumiteľná.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (O. s. p.) pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O. s. p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 156 ods. 3 O. s. p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Žalobca podľa výpisu z obchodného registra okrem iných činností poskytuje úvery a pôžičky nebankovým spôsobom a poskytuje aj spotrebiteľské úvery nebankovým spôsobom.

Listom žalobca oznámil žalovanému s poukazom na jeho omeškanie s úhradou splátok č. 8, 9, 1 v dĺžke 75 dní sumu omeškaných splátok celkom 81,75 eur s výzvou na úhradu do 15 dní pod hrozbou uplatnenia zmluvných sankcií a straty výhody splátok úveru.

Úverová zmluva, z ktorej si žalobca uplatňuje nárok, je formulárové tlačivo s predtlačeným označením veriteľa - žalobcu, s názvom „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere“, do ktorého záujemca o poskytnutie úveru vyplňa svoje osobné údaje a údaje o požadovanom revolvingovom úvere. V danom prípade žiadal žalovaný podľa bodu 5 zmluvného formulára úver vo výške 1.500,- eur s tým, že úver bude splácať v 36 splátkach vždy k 15.dňu mesiaca po 85,15 eur, pričom poskytnutá čiastka peňažných prostriedkov mala predstavovať 858,31 eur. Formulár žalovaný podpísal dňa 02.07.2010. Na formuláre sa v bode 6 zapisujú údaje o schválenom revolvingovom úvere s výslovným označením „nevypĺňať“, z ktorého bodu vyplýva schválená výška úverového limitu 480,- eur s podmienkami splácania po dobu 36 mesiacov v 15. deň mesiaca po 68,14 eur s tým že poskytnutá čiastka peňažných prostriedkov predstavuje sumu 981,- eur. Ročná percentuálna miera nákladov - RPMN za úver bola vyčíslená na 68,14 %. Žalobca formulár podpísal dňa 07.07.2010, preukázateľne do formulára dopĺňal nové údaje, po podpísaní formulára žalovaným.

Žalobca zároveň dňa 07.07.2010 vystavil aj dokument s názvom „Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX“, z ktorého vyplývajú údaje zo zmluvného formulára, ďalej údaje k schválenej výške úveru (úverový limit) - 480,- eur, výška splátok úveru, RPMN, odplata za poskytnutie služby 71,28 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 981,- eur, schválená výška revolvingu 317,88 eur, dátum nadobudnutia platnosti zmluvy o revolvingovom úvere - 07.07.2010 a dátum nadobudnutia účinnosti zmluvy o revolvingovom úvere - 07.07.2010.

Podľa predloženej „Karty klienta“ k zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa 10.10.2013 bola žalovanému na úvere vyplatená čiastka celkom 408,72 eur a do decembra 2011 splatil celkom sumu 406,50 eur.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. - OZ) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

11C/295/2013

Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 43a ods. 1 OZ prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade Jeho prijatia.

Podľa § 43c ods. 2 veta prvá OZ včasné prijatie návrhu nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde k navrhovateľovi.

Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

Podľa § 46 ods. 1 OZ písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.

Žalobca má (aj mal) v predmete svojej činnosti okrem iných tiež poskytovanie úverov nebankovým spôsobom. Z uvedeného je potom nutné vyvodiť záver, že bol dodávateľom a zároveň veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy a tiež § 52 ods. 3 OZ, pretože túto činnosť vykonával v rámci svojho podnikania. Žalovaný v zmluvnom vzťahu vystupoval ako fyzická osoba - občan, ide teda o spotrebiteľa ako vyplýva z § 52 ods. 4 OZ aj z § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, táto okolnosť z pripojenej zmluvy nevyplyva a žalobca opak tohto postavenia žalovaného nepreukázal žiadnymi dôkazmi.

Ak ide o vzťah dodávateľ a spotrebiteľ, ide o vzťah spotrebiteľský, zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 OZ, a to bez ohľadu na jeho právnu formu. Preto sa musí riadiť zákonnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

V danom prípade by teda malo ísť (podľa obsahu žiadosti a tiež podľa žaloby) o zmluvu spotrebiteľskú a navyše o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. K tomuto záveru súd dospel vyhodnotením obsahu zmluvy a obsahu zmluvných (všeobecných) dojednaní, z ktorých vyplýva, že žalobca ako veriteľ mal požičať žalovanému finančné prostriedky a žalovaný sa mal zaviazat' tieto vrátiť v splátkach. Malo ísť teda o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov. Z tohto spolu s okolnosťou, že ide o vzťah veriteľa - dodávateľa a občana - spotrebiteľa je potom nutné vyvodit' záver, že ide o vzťah podliehajúci režimu nielen zákonnej úprave podľa OZ, ale tiež zákonnej úprave zákona o spotrebiteľských úveroch č.

129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ZSÚ). Spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci. Tu touto formou má byť, podľa tvrdenia žalobcu, zmluva o revolvingovom úvere. Z tohto potom nutne vyplýva, že takáto zmluva musí spĺňať zákonom dané podmienky uvedené nielen v zákonných ustanoveniach OZ, ale aj ZSÚ. Zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa ZSÚ musí mať písomnú formu. Absencia písomnej formy má za následok jej absolútnu neplatnosť.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

11C/295/2013

Podľa § 9 ods. 1 ZSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Predmetom konania boli nároky žalobcu zo zmluvy o revolvingovom úvere, nakoľko žalovaný poskytnutý úver nesplácal.

Zákon o spotrebiteľských úveroch definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa šíriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom (§ 2 písm. a/ a b/ zákona). Na právny vzťah založený medzi žalobcom a žalovaným zmluvou o úvere zo dňa 07.07.2010, od ktorej sa uplatnený nárok žalobcu odvíja, je nutné aplikovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch a príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Z predloženej zmluvy o úvere je zrejmé, že sa v predmetnej veci jedná o spotrebiteľský úver, pretože sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z ustanovenia § 1 a § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, teda predpoklady vyžadované touto osobitnou právnou úpravou na to, aby sa vzťah medzi veriteľom a dlžníkom podriadil právnemu režimu tohto zákona.

Súd je v prejednávanej právnej veci ďalej toho názoru, že na vec sa vzťahuje ustanovenie právneho predpisu a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, a to ust. § 497 Obchodného zákonníka (z hľadiska podstatných náležitostí úverovej zmluvy) v spojení s § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Žalobca súdu oznámil, že predmetná zmluva spĺňa všetky zákonom vyžadované náležitosti a bola platne dojednaná, preto všetky jeho nároky zo zmluvy sú dôvodné.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podstatnými náležitosťami úverovej zmluvy v zmysle § 497 Obchodného zákonníka je určenie zmluvných strán, určenie sumy (limitu), do ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté, záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Predmetná zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje jednu zo základných náležitostí zmluvy o úvere a tou je dvojstranná dohoda o výške úverového rámca - sumy, do ktorej budú poskytnuté peňažné prostriedky. Žiadaná výška úverového rámca je 1.500,- eur, schválená výška je 480- eur. Z uvedeného teda vyplýva, že predmetná podstatná náležitosť zmluvy dohodnutý nebola.

Ochranu spotrebiteľa možno podriadiť pod ústavný princíp rovnosti, ktorú možno ponímať ako rovnosť formálnu, ktorú má zabezpečiť zákonodarca pri tvorbe právneho poriadku alebo rovnosť faktickú, ktorá môže byť zabezpečená priamo zákonodarcom pri použití tzv. pozitívnej diskriminácie pri existencii faktickej nerovnosti alebo handicapu. Ale i tam, kde sa zákonodarca nevydal cestou vedomého zvýhodnenia slabšieho, aby dal prednosť rovnosti faktickej pred formálnou, ponecháva súdom, ktoré pozitívne právo aplikujú, priestor pre riešenie napätia medzi neúplnosťou písaného práva

11C/295/2013

a povahou konkrétneho prípadu cestou aplikácie ústavných princípov v materiálnom poňatí právneho štátu. Východiskom ochrany spotrebiteľa je potom postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza k záväzkovému vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Ústavný princíp rovnosti sa premieta i do súkromného práva a prejavuje sa v súkromnoprávných vzťahoch. Doktrína rovnosti v súkromnoprávných vzťahoch vyžaduje, že súkromné právo garantuje každému čo najširšiu mieru možnosti slobodného konania, avšak práve preto, že ju garantuje každému, musí ju zároveň u niektorých obmedziť, aby bola zaručená všetkým. Zo stretu autonómie vôle a z idey rovnosti potom vyplýva ochrana slabšej zmluvnej strany a to s cieľom dosiahnutia vyváženej pozície, teda spravodlivosti, ekvity, či rovnováhy zúčastnených záujmov. Vo vzťahoch, v ktorých vystupujú strany, ktorých pozície sú značne nerovnovážne sa nemožno uspokojiť s tým, že obom stranám budú poskytnuté rovnaké právne prostriedky, teda formálna rovnosť, lebo v skutočnosti nerovnosť východných prostriedkov spôsobuje i nerovnosť vo výsledku samotnom.

Riešenie tejto situácie je v tom, že slabšej zmluvnej strane (typicky spotrebiteľovi) je priznaných viac práv a silnejšej zmluvnej strane (dodávateľovi) je uložených viac povinností. Účelom danej právnej úpravy je teda snaha o dosiahnutie skutočnej rovnováhy tým, že budú právne vyrovnané východiskové ekonomické informačné a iné rozdiely, ktoré medzi stranami panujú. Aby bola dosiahnutá rovnosť, je nutné nerovnosť východných pozícií korigovať rovnako nerovnou úpravou práv a povinností. V pozitívnom práve sa potom ochrana spotrebiteľa premieta do podoby vyššej informačnej povinnosti dodávateľa, do práv spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy, do podoby zákazu niektorých dojednaní v spotrebiteľských zmluvách, či do podoby príkazu v pochybnostiach o význame spotrebiteľských zmlúv vykladať ich pre spotrebiteľa najpriaznivejšie. Princíp autonómie vôle a princíp rovnosti je doplňovaný a korigovaný princípom ekvity či spravodlivosti. Keďže v spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, lebo má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, tak okrem obmedzenia vyplývajúceho z vyššie uvedeného princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa očakávať i vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať vo všeobecnej polohe poctivo. Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného i tým, že text spotrebiteľskej zmluvy má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný, logicky usporiadaný.

Zásada poctivosti dopadá ale i na aplikáciu všeobecných obchodných podmienok. Platí pritom, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne, ale i obsahové obmedzenia. Všeobecné obchodné podmienky, ktoré majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej zložite formulovanej a malým písmom písanej forme dodávateľ skryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú, ako sú napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute. Pokiaľ tak napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Z vyššie uvedených východísk potom vyplýva záver, že dojednanie o zmluvnej pokute v rámci spotrebiteľskej zmluvy zásadne nemôže byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale iba priamo spotrebiteľskej zmluvy samotnej, teda listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR I.ÚS 3512/11).

V danom prípade v písomnom vyhotovení zmluvy nebola dohodnutá podstatná náležitosť zmluvy o úvere - úverový rámec. Preto nemožno tvrdiť, že by bola splnená podmienka písomnej formy zmluvy o

spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je teda v zmysle § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch neplatná, preto 11C/295/2013

nemá význam skúmať, či zmluva obsahuje ďalšie náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere - úroky, poplatky, výšku splátok, atď.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Z predloženej listiny (zmluvného formulára) však možno bez pochyb ustáliť iba to, že žalovaný požiadala dňa 02.07.2010 o úver vo výške 1.500,- eur, žalobca však do formulára dopísal celkom nezhodné údaje, čo súvisí s poskytnutím inej sumy úveru vo výške 480,- eur, tzn., že žalobca žiadosti o poskytnutie úveru v znení žalovaného nevyhoviel vôbec. Je jednoznačné, že v prípade doplňovania údajov do znenia zmluvy sa jedná o zmenu návrhu (§ 44 ods. 2 OZ), ktorý mal žalovaný prijať a keďže zákon vyžaduje pod sankciou neplatnosti v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere písomnú formu zmluvy, žalovaný mal formulár opäť opatřit svojim podpisom a následne rovnopis doručiť do dispozície žalobcovi. V danom prípade však tento postup nebol súdu preukázaný, zmluva tak nemá zákonom vyžadovanú písomnú formu a preto súd uzavrel, že zmluva je neplatná a plnenie, ktoré má žalovaný vrátiť, možno preto uplatňovať iba z titulu bezdôvodného obohatenia.

V zmluvných dojednaniach je popísaný postup uzatvárania zmluvy. V praxi podľa tohto je postup taký, že 1./ dlžník vyplní žiadosť/zmluvu, bod 5 žiadosti/zmluvy a podpíše ju iba on, ale listina nie je vyplnená v bode 6, pri ktorom je uvedená poznámka „nevypíňajte“, 2./ takto podpísaná a v bode 6 nevyplnená zmluva ide žalobcovi, aby posúdil, či žiadosti dlžníka vyhovie alebo nie a v akej výške, 3./ žalobca ako dodávateľ a veriteľ v jednej osobe posudzuje žiadosť/zmluvu dlžníka, 4./ po vyhodnotení, keď žalobca do žiadosti/zmluvy zapracoval možnosť zníženia a vykonania aj iných zmien, bez toho, aby to bolo považované z jeho strany za porušenie zmluvy, vyhotoví oznámenie pre dlžníka, podpíše žiadosť/zmluvu a následne 5./ tieto listiny zasiela dlžníkovi. Z tohto postupu vyplýva, že spotrebiteľ, a teda aj žalovaný vlastne najprv podpíše žiadosť/zmluvu, kedy však nie je vôbec zrejmé a jednoznačné, jasné a určité, či sumu, akú uviedol v žiadosti, aj fakticky dostane. Naviac, samotný žalobca do zmluvných dojednaní zapracoval text o tom, že takto vyplnená a žalovaným podpísaná žiadosť/zmluva sa považuje iba za návrh (bod 2.1. zmluvných dojednaní). Žalobca ako veriteľ si vyhradil právo žiadosť dlžníka posúdiť a prípadne ním požadovanú výšku znížiť alebo zmeniť iné parametre. V tomto smere by takéto dojednanie samo o sebe nebolo v rozpore so zákonom, ani s dobrými mravmi a ani s obchodnými zvyklosťami a zásadami poctivého obchodu. Žalobca však zapracoval do zmluvy dojednanie, že takéto zmeny môže urobiť jednostranne, nezávisle od vôle spotrebiteľa, bez jeho súhlasu, bez toho, aby mal možnosť spotrebiteľ, teda aj žalovaný sa k tomu vyjadriť a následne sa rozhodnúť, či podpíše alebo nie takýto návrh zmluvy, ktorý mu predložil veriteľ ako dodávateľ. Do zmluvy (do jej zmluvných dojednaní, tzv. všeobecných zmluvných podmienok) dokonca zapracoval súhlas dlžníka, že s oznámením o schválení úveru bude oboznámený po jeho odoslaní žalobcom žalovanému (ale až potom, čo už žiadosť/zmluvu žalovaný podpísal). Takže s obsahom oznámenia by sa mal dlžník oboznámiť podľa dojednaní v zmluve až po tom, čo by ho už zmluva mala zaväzovať. Ide o dojednanie jednoznačne koncipované v prospech výlučne jednej strany - dodávateľa na úkor a v neprospech dlžníka - spotrebiteľa, ktorého takýmito dojednaniami zbavujú jeho práva slobodného rozhodnutia či podmienky, ktoré mu dodávateľ oznámi dodatočne prijme alebo nie a zaväzujú ho k prijatiu týchto podmienok nezávisle od jeho rozhodnutia a vôle týmito dojednaniami. Celý takýto postup je netransparentný, zavádzajúci a v rozpore nielen s dobrými mravmi, ale aj rozpore so zákonom. Ide o neplatnosť absolútnu. Na dôvod absolútnej neplatnosti musí súd prihliadnúť z úradnej povinnosti, bez ohľadu na to, či sa jej niekto dovoľá alebo nie. Dôvodom absolútnej neplatnosti zmluvy je tiež skutočnosť, že žalobcom vypracované zmluvné dojednania, ktoré obsahujú aj postup veriteľa ohľadne uzavretia zmluvy a tiež prehlásenia dlžníka a jeho súhlasy, sú písané drobným a ťažko čitateľným písmom, že je prakticky nemožné a vylúčené sa s nimi riadne oboznámiť a posúdiť ich obsah a spôsobuje to neurčitost' a nezrozumiteľnosť (čo je dôvodom absolútnej neplatnosti), na ktorú, ako už bolo uvedené, musí súd prihliadnúť bez ohľadu na to, či sa jej niekto dovoľal alebo nie. 11C/295/2013

V zmysle § 43 až 44 OZ zmluva je uzavretá, ak návrh, ktorý bol predložený druhej strane, bol bez výhrad prijatý. Ak prijatie obsahuje nejaké výhrady, zmeny a doplnky, teda obsahuje niečo, čo v návrhu nebolo, nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy. Ide o odmietnutie návrhu a zmenený návrh sa považuje za nový návrh od druhej zmluvnej strany. V danej veci žalobca dopíňal údaje v zmluvnom formuláre (bez

ohľadu na to, či sa zhodujú s údajmi uvádzanými žalovaným). Z toho vyplýva, že návrh žalovaného odmietol, v zmysle § 44 ods. 2 OZ. Mala preto nasledovať ďalšia fáza, a to prijatie takto zmeneného, teda nového návrhu zo strany žalobcu žalovaným. Aby došlo k platnému uzavretiu (písomnej) zmluvy o spotrebiteľskom úvere, mal byť taký návrh žalobcu prijatý a podpísaný žalovaným ako druhou zmluvnou stranou opätovne. V danom prípade takto postupované nebolo. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno o existencii platnej (písomnej) zmluvy o spotrebiteľskom (revolvingovom) úvere, z ktorej by si potom mohol dôvodne odvodzovať právo na vrátenie poskytnutého úveru aj s úrokmi a prípadne s poplatkami, zmluvnou odmenou, zmluvnou pokutou.

Je však nesporné, že žalobca určité plnenie žalovanému poskytol. Nebola to však čiastka 480,- eur, ako to tvrdí v žalobe, ale ako vyplýva z Karty klienta, poskytol mu sumu 408,72 eur. Takúto sumu by tak žalovaný bol povinný vrátiť žalobcovi z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. O túto sumu sa zmenšil majetok žalobcu v prospech žalovaného. Žalovaný však žalobcovi (pred podaním žaloby) vrátil na poskytnutých peňažných prostriedkoch sumu 406,50 eur, ako vyplýva z Karty klienta. (408,72 mínus 406,50 = 2,22 eur). Žaloba bola podaná dôvodne čo do rozdielu 2,22 eur. Keďže rozsudok zo dňa 06.11.2013 znejúci na 73,50 eur je právoplatný, bolo potrebné žalobu z dôvodov vyššie uvedených zamietnuť.

Záverom súd cituje z rozsudku KS Žilina zo dňa 16.12.2014, sp.zn. 5Co/623/2014:

Úverová zmluva je dvojstranný úkon, na základe ktorého dochádza k vzniku, zmene alebo zániku súkromno-právnych vzťahov. Zmluva vzniká na základe zhodného prejavu vôle zúčastnených osôb. Dvojstranná zmluva vzniká na základe návrhu na uzavretie zmluvy a prijatia návrhu na uzavretie zmluvy. Pokiaľ návrh na uzavretie zmluvy a jej prijatie zodpovedajú náležitostiam vyžadovaným zákonom a zodpovedajú skutočnej vôli konajúcich osôb, dochádza k platnému vzniku zmluvy. Zmluvný konsenzus účastníkov zmluvy má právotvorné účinky. Pokiaľ ide o návrh a jeho prijatie, musí ísť o vzájomné a obsahovo zhodné prejavy vôle dvoch zmluvných strán, inak platná zmluva nevznikne. V danom prípade ide o nepochybne spotrebiteľský úver, ktorého podstatnou náležitosťou je dohoda o výške RPMN. Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, ktorá skutočnosť spochybnená nebola, vyplýva, že výška RPMN je iná v návrhu na uzavretie zmluvy, ako je v akceptácii. Z hľadiska zmluvného práva je irelevantné, či takáto zmena je pre spotrebiteľa výhodná alebo nevýhodná. Podstatná je skutočnosť, že návrh nebol prijatý bezvýhradne. V danom prípade okresný súd správne aplikoval ust. § 44 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Výška RPMN bola v prejednávanej veci nepochybne uvedená v akceptácii odchyľne ako v návrhu na uzavretie zmluvy, a preto neobstojí ani možná aplikácia druhej vety citovaného ust. § 44 ods. 2 a to, že prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy. O takýto prípad v preskúmvanej veci nešlo. Z uvedených dôvodov dojednanie o RPMN nemožno považovať za platné zmluvné dojednanie, keďže chýba bezvýhradná akceptácia návrhu, ak zmluvnému konsenzu medzi zmluvnými stranami nedošlo.

Konajúci súd sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným Ústavným súdom ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 3512/2011 z 11. novembra 2013 a to, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak nemôžu slúžiť na to, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa pravdepodobne uniknú (napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o 11C/295/2013

zmluvnej pokute). Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nekoná v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nie je možné priznať právnu ochranu. Z uvedeného vyplýva záver, že v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednanie zakladajúce zmluvnú pokutu zásadne nemôžu byť súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy (listiny) samotnej. Keďže úverová zmluva dojednanie o zmluvnej pokute neobsahuje (Je obsiahnutá v § 1, 2 Hlavy 14 Úverových zmluvných podmienok), aj v tejto časti súd nárok žalobcu zamietol (detto: rozhodnutia Krajský súd Trnava 9Co 401/20112, 23 Co 354/2013, Krajský súd Žilina 6Co 126/2012).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., žalovaný ako úspešný účastník konania má právo na náhradu trov voči žalobcovi, žiadne si však v konaní neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 205 ods.3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá toto vykonateľné uznesenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (§ 251 ods. 1 O.s.p.). Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.